

Arbetsmarknadsdepartementet

Större ekonomisk trygghet för förtroendevalda - Rätt till ersättning vid arbetslöshet (SOU 2011:54)

Genom remiss den 27 juni 2011 (A2011/2822/A) har ILO-kommittén anmodats att yttra sig över utredningen Större ekonomisk trygghet för förtroendevalda – Rätt till ersättning vid arbetslöshet (SOU 2011:54). Utredningen föreslår ett antal ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring samt i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor som syftar till att tydliggöra i vilken utsträckning förtroendeuppdrag ska likställas med förvärvsarbete i arbetslöshetsförsäkringen.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

I dag görs bedömningen av om ett visst förtroendeuppdrag kan jämföras med förvärvsarbete utifrån ett meddelande från dåvarande Arbetsmarknadsstyrelsen, arbetslöshetskassornas beslut och förvaltningsdomstolarnas avgöranden. Utredningen konstaterar att det finns brister med dagens handläggning och föreslår en rad lagändringar som syftar till att ge större ekonomisk trygghet för förtroendevalda vid arbetslöshet. Utredningen föreslår bl. a. att det tydliggörs i lagen om arbetslöshetsförsäkring att vissa förtroendeuppdrag omfattas av arbetslöshetsförsäkringen samt att förtroendevalda undantas från deltidbegränsningen i arbetslöshetsförsäkringen. De förtroendeuppdrag som föreslås omfattas av arbetslöshetsförsäkringen är de förtroendevalda som har ett uppdrag som enligt lag berättigar till ledighet från anställning eller annars har ett offentlig uppdrag som regleras i lag eller annan författning.

I utredningen görs bedömningen att förslagen inte medför några konsekvenser för Sveriges åtaganden gentemot EU, ILO eller andra internationella organ. Utredningen nämner ILO:s konvention (nr 102) om minimistandard för social trygghet och ILO:s konvention (nr 168) om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet. Någon redovisning av den analys som ligger bakom ställningstagandet görs dock inte.

I ILO:s konvention (nr 168) om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet, som Sverige har ratificerat (prop. 1989/90:64), behandlas frågan om ersättning vid arbetslöshet. Bestämmelserna i denna konvention innebär en komplettering/skärpning av kraven i ILO:s konvention (nr 102) och det är därför mest relevant att granska förslagen mot kraven i konvention (nr 168).

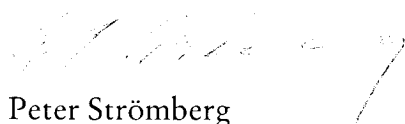
Enligt konvention (nr 168) ska varje medlemsstat vidta lämpliga åtgärder för att samordna sitt system för skydd vid arbetslöshet och sin sysselsättningspolitik. Skyddet vid arbetslöshet, i synnerhet metoderna för att utge förmåner vid arbetslöshet, bör vara utformat så att det bidrar till att främja full, produktiv och fritt vald sysselsättning och inte tar bort incitamenten för att arbeta och erbjuda arbete. Konventionen innehåller bl.a. bestämmelser om omfattad personkrets, villkor för ersättning, ersättningsnivåer och ersättningsperiodens längd samt anger skäl och villkor för indragning eller minskning av ersättningen, t.ex. om annan inkomstförmån erhålles. Konventionen behandlar inte närmare vilka kriterier som kan uppställas för att en person ska kunna komma i åtnjutande av systemen.

Det övergripande syftet med utredningens förslag är att ge en större ekonomisk förutsägbarhet och trygghet för förtroendevalda genom att bl.a. tydliggöra vilka förtroendeuppdrag som omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. För vissa enskilda som har ett förtroendeuppdrag som i dag jämföras med förvärsarbete innebär utredningens förslag att uppdraget inte längre kommer att omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. För andra förtroendevalda innebär förslagen att deras uppdrag i stället kommer att omfattas av försäkringen. Förslagen bör enligt ILO-kommitténs bedömning som helhet innebära en förbättring för förtroendevalda och bedöms vara förenliga med ILO-konventionens krav.

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén delar utredningens bedömning och finner att förslagen inte står i strid med Sveriges åtaganden enligt någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad ordförande och ledamöterna Hult, Middelman, Beckman, Kovar, Söderlöf, Thapper, Bengtsson och ersättaren Jonsson. Närvarande har varit ersättarna Eriksson, Skäringer, Engblom, adjungerade Larsson, SKL, sekreteraren Hågbäck och undertecknad sekreterare.

Peter Strömberg

Linda Hiljemark